

КВАЛІМЕТРИЧНІ ПІДХОДИ ОЦІНЮВАННЯ ІНДИКАТОРІВ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

З метою розвитку країни в умовах глобалізації, враховуючи матеріальні та нематеріальні потреби, необхідно формулювати цілі, які враховують соціальний прогрес, економічний розвиток і відповідальність за довкілля. Ці аспекти впроваджені в розроблені стандарти, і на світовому рівні визначено 17 Цілей сталого розвитку, досягнення яких є надзвичайно важливим завданням для країн сучасного світу.

Незважаючи на загальний прогрес в різних галузях, здійснення цих Цілей зустрічається з викликами, і досягнення їх залишається належним чином нерівномірним і повільним. 2020 рік відзначився початком нового десятиліття амбіційних ініціатив з досягнення Цілей сталого розвитку до 2030 року. Для вдосконалення прогресу в досягненні цих Цілей сталого розвитку необхідно прийняти конкретні заходи на національному рівні, в глобальному масштабі та на індивідуальному рівні.

Забезпечення фінансування для реалізації проектів та програм, спрямованих на досягнення Цілей сталого розвитку, визнається ключовим аспектом. Країни мають зростити інвестиції в розвиток, особливо в уразливих регіонах та серед уразливих груп населення. Для досягнення цієї мети необхідно розробити новаторські фінансові механізми, залучити приватний сектор та побудувати партнерство з міжнародними фінансовими установами.

Покращення ефективності використання ресурсів відіграє важливу роль. Це передбачає впровадження енергоефективних технологій, зменшення викидів парникових газів, заохочення використання відновлюваних джерел енергії та підтримку збалансованого підходу до природокористування.

Для ефективно оцінки прогресу досягнення Цілей та результативності стратегій сталого розвитку, фінансових та економічних механізмів, соціальних проектів та програм, важливо мати відповідні показники та кваліметричні підходи. Кваліметричні методи повинні враховувати різноманітність індикаторів і стати універсальними засобами для оцінки загальних змін у напрямку досягнення Цілей сталого розвитку.

Універсальні показники Цілей сталого розвитку були розроблені в рамках Організації Об'єднаних Націй і включають широкий спектр сфер, таких як бідність, освіта, здоров'я, гендерна рівність, економіка, довкілля і т.д. Ці показники допомагають відстежувати прогрес та порівнювати досягнення між різними країнами та регіонами.

Крім універсальних показників, важливо розробити кваліметричні підходи, які враховуватимуть різноманітність індикаторів та контекстуальні особливості кожної країни. Це може включати національні показники, які адаптовані до місцевих умов і відображають конкретні пріоритети та виклики. Оцінка прогресу досягнення Цілей сталого розвитку повинна стати постійним процесом, що включає в себе звітування, оновлення показників та аналіз результатів. Це допоможе визначити досягнені успіхи, виділити проблемні сфери та розробити стратегії для подальшого розвитку.

Література:

1. Буданов П.Ф., Грінченко Г.С., Нечуйвітер О.П., Бойко Т.Г., Цихановська І.В. Застосування методів кваліметрії для оцінки комплексних показників якості багатопараметричних об'єктів. *Машинобудування*. 2022. №30. С. 73 -84. DOI 10.32820/2079-1747-2022-30-73-84
2. Trishch, R., Nechuiviter, O., Hrinchenko, H., Bubela, T., Riabchykov, M., Pandova, I. (2023) Assessment of safety risks using qualimetric methods. *MM Science Journal*. October 2023, 6668. DOI: https://doi.org/10.17973/MMSJ.2023_10_2023021
3. Буданов П. Ф., Грінченко Г. С., Нечуйвітер О. П., Цихановська І. В. Методологічні підходи для оцінювання якості багатопараметричних об'єктів енергетики. *Вісник Національного технічного університету «ХПІ»*. Серія: Нові рішення в сучасних технологіях. – Харків: НТУ «ХПІ». 2023. № 1 (15). С. 27–35. <https://doi.org/10.20998/2413-4295.2023.01.04>
4. Hrinchenko, H., Trishch, R., Mykolaiko, V., Kovtun, O. Qualimetric approaches to assessing sustainable development indicators. *E3S Web Conf.*, 408 (2023) 01013. DOI: <https://doi.org/10.1051/e3sconf/202340801013>

Під керівництвом: доц. каф. АМЕТ, Г.С. Грінченко